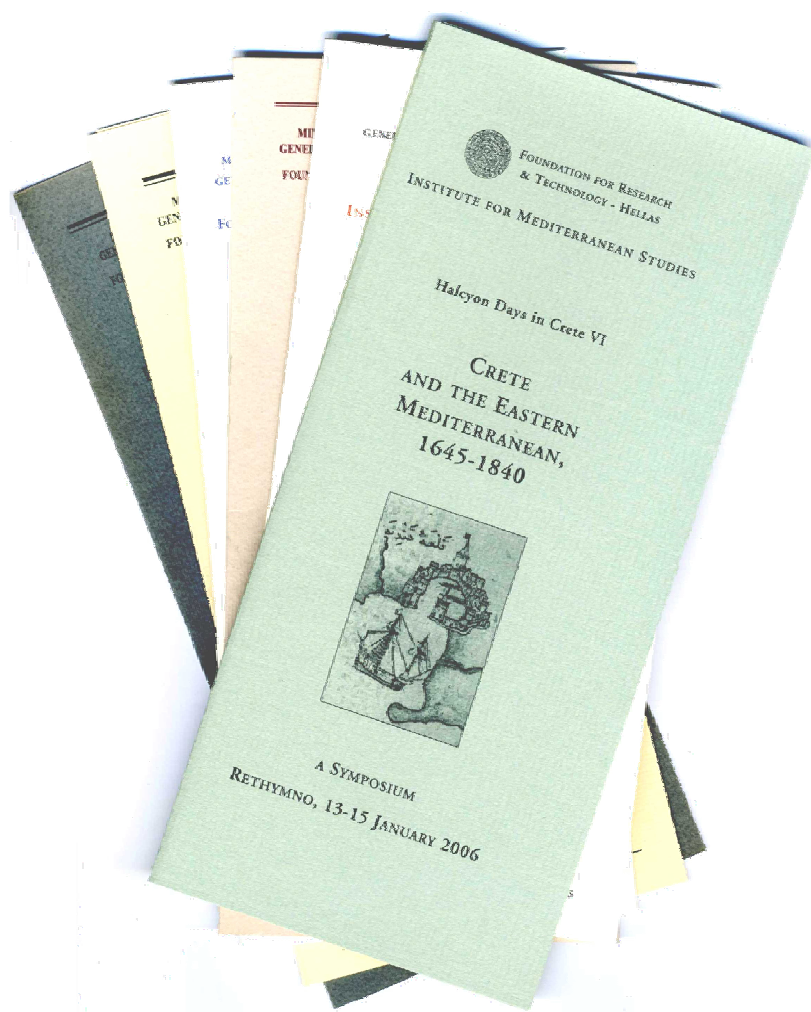

**ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**

ΔΙΕΘΝΗ ΤΟΥΡΚΟΛΟΓΙΚΑ ΣΥΜΠΟΣΙΑ

Αλκωνίδες Ημέρες στην Κρήτη

Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών

Το Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών (Ι.Μ.Σ.) αποτελεί ερευνητικό ινστιτούτο του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (Ι.Τ.Ε.), ενός από τα μεγαλύτερα εθνικά ερευνητικά ιδρύματα της χώρας. Το Ι.Μ.Σ. έχει έδρα το Ρέθυμνο και καλύπτει το πεδίο της έρευνας στις ιστορικές, φιλολογικές και κοινωνικές επιστήμες.

Το Ι.Μ.Σ. επιδιώκει οι έρευνες που προωθεί να είναι προσανατολισμένες σε πραγματικές, ζωτικές ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας, όπως είναι η ιστορική και πολιτισμική αυτογνωσία, η τεκμηρίωση της πολιτισμικής παράδοσης και η διακρίβωση των προϋποθέσεων για μια απαλλαγμένη από προκαταλήψεις εθνική και πολιτισμική ιδεολογία ως βάση για ορθολογικές και ωφέλιμες διεθνείς σχέσεις. Το Ι.Μ.Σ. καταβάλλει ιδιαίτερη προσπάθεια για την προσέλκυση στην περιφέρεια επιστημονικού δυναμικού, αξιοποιώντας παράλληλα το ήδη εκεί εγκατεστημένο και ενισχύοντας την εκπαίδευση και ειδίκευση νέων επιστημόνων.

Πρόγραμμα Τουρκικών Σπουδών

Το Πρόγραμμα Τουρκικών Σπουδών του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών προωθεί τη συστηματική μελέτη και έρευνα της ιστορίας των τουρκικών λαών. Το Πρόγραμμα εξειδικεύεται στη μελέτη και έρευνα της κοινωνικής και οικονομικής ιστορίας, καθώς και της ιστορίας των θεσμών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Στους στόχους του εντάσσεται και η μελέτη και έρευνα της ιστορίας της σύγχρονης Τουρκίας. Για την επίτευξη αυτών των στόχων, το Πρόγραμμα Τουρκικών Σπουδών έχει αναπτύξει από το 1987 πρωτοπόρες δομές για:

- την εκπαίδευση νέων επιστημόνων στο χώρο των τουρκικών σπουδών μέσω της συνδιοργάνωσης με το Πανεπιστήμιο Κρήτης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Τουρκολογία, καθώς και μέσω της απασχόλησής τους σε ερευνητικά προγράμματα,
- την παραγωγή ερευνητικού έργου μέσω της μελέτης οθωμανικών αρχείων και μνημείων (οθωμανικά αρχεία Ηρακλείου, Χανίων, Άνδρου, Βέροιας· οθωμανικά μνημεία και επιτύμβιες στήλες Κρήτης),
- το διαρκή εμπλουτισμό της καλύτερης τουρκολογικής βιβλιοθήκης στην Ελλάδα,
- τη διεξαγωγή διεθνών τουρκολογικών συμποσίων ανά τριετία.

Τα διεθνή τουρκολογικά συμπόσια

Το Πρόγραμμα Τουρκικών Σπουδών του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών έχει διοργανώσει από το 1991 μέχρι σήμερα έξι διεθνή συμπόσια Τουρκολογίας στο Ρέθυμνο υπό τον ενιαίο τίτλο «**Αλκυονίδες Ημέρες στην Κρήτη**». Τα συμπόσια πραγματοποιούνται ανά τριετία με τη συμμετοχή κάθε φορά είκοσι έως τριάντα καταξιωμένων οθωμανολόγων από όλο τον κόσμο. Είναι τα μόνα πάγια διεθνή συμπόσια οθωμανικών σπουδών που διεξάγονται στην Ελλάδα.

Τα θέματα των έξι συμποσίων που έχουν γίνει μέχρι σήμερα είναι τα εξής:

- *Το οθωμανικό εμπράτο (1300-1389)* (Ρέθυμνο, 11-13 Ιανουαρίου 1991)
- *Η Εγνατία Οδός επί Τουρκοκρατίας* (Ρέθυμνο, 9-11 Ιανουαρίου 1994)
- *Οι φυσικές καταστροφές στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και οι συνέπειές τους* (Ρέθυμνο, 10-12 Ιανουαρίου 1997)
- *Ο οθωμανός αρχιναύαρχος: το αξίωμα και η επικράτειά του* (Ρέθυμνο, 7-9 Ιανουαρίου 2000)
- *Οι επαρχιακές ελίτ στην Οθωμανική Αυτοκρατορία* (Ρέθυμνο, 10-12 Ιανουαρίου 2003)
- *Η Κρήτη και η ανατολική Μεσόγειος, 1645-1840* (Ρέθυμνο, 13-15 Ιανουαρίου 2006)

Το θέμα του έβδομου συμποσίου είναι:

- *Πολιτικές πρωτοβουλίες από τα κάτω στην Οθωμανική Αυτοκρατορία* (Ρέθυμνο, 9-11 Ιανουαρίου 2009)

ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

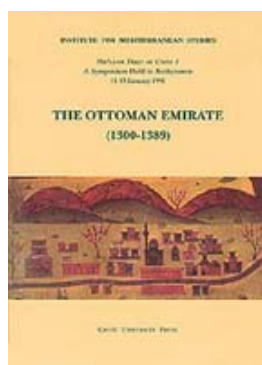
7^ο Διεθνές Τουρκολογικό Συμπόσιο (Αλκωνίδες Ημέρες στην Κρήτη)

Θέμα συμποσίου:

Πολιτικές πρωτοβουλίες από τα κάτω στην Οθωμανική Αυτοκρατορία

Η παραδοσιακή εικόνα για την Οθωμανική Αυτοκρατορία είναι η εικόνα ενός ανατολίτικου, μουσουλμανικού, δεσποτικού κράτους που οι υπήκοοί του ήταν έρμια της βούλησης του σουλτάνου και των εκπροσώπων της διοίκησης. Η επιστημονική έρευνα έχει καταδείξει ότι αυτή η απεικόνιση του οθωμανικού κράτους είναι υπεραπλουστευτική και ατεκμηρίωτη. Στόχος του συμποσίου είναι να διερευνήσουμε πώς, σε μια κοινωνία της οποίας τα μέλη δεν είχαν πολιτικά δικαιώματα και ψήφο όπως σήμερα, εμφανίζονταν κοινωνικά κινήματα, υπήρχε πολιτική διεκδίκηση, διατυπώνονταν και ακούγονταν πολιτικά αιτήματα, ατομικά ή συλλογικά. Πιστεύουμε πως η μελέτη του θέματος του συμποσίου είναι επίκαιρη και προσδίδει ιστορικό βάθος σε ένα ζήτημα που παραμένει ακόμη ανοιχτό στις μέρες μας: αναφερόμαστε στη σχέση του κράτους με την κοινωνία και τις προϋποθέσεις, τους τρόπους και τα όρια της συμμετοχής της δεύτερης στη διαμόρφωση της επίσημης κρατικής πολιτικής.

Οι εκδόσεις των συμποσίων

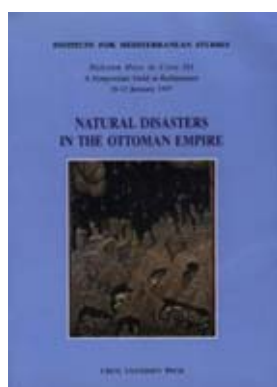

Ελισάβετ Ζαχαριάδου (επιμ.), *The Ottoman Emirate (1300-1389). Halcyon Days in Crete I*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ρέθυμνο 1994

Χορηγοί: Υπουργείο Πολιτισμού, Υπουργείο Τουρισμού, Βρετανικό Συμβούλιο.

Ελισάβετ Ζαχαριάδου (επιμ.), *The Via Egnatia under Ottoman Rule (1380-1699). Halcyon Days in Crete II*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ρέθυμνο 1997

Χορηγοί: Υπουργείο Πολιτισμού, Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Εμπορική Τράπεζα, Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Δήμος Ρεθύμνου.

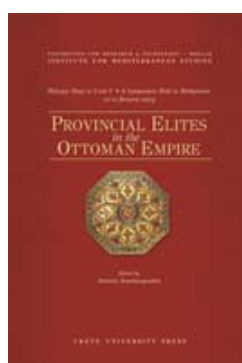
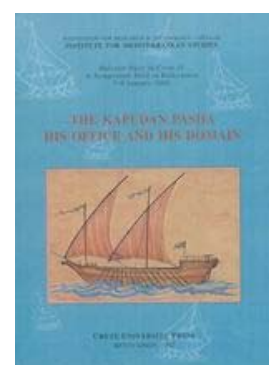

Ελισάβετ Ζαχαριάδου (επιμ.), *Natural Disaster in the Ottoman Empire. Halcyon Days in Crete III*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ρέθυμνο 1999

Χορηγοί: Υπουργείο Πολιτισμού, Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη, Ίδρυμα Ελένης Νάκου, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Δήμος Ρεθύμνου.

Ελισάβετ Ζαχαριάδου (επιμ.), *The Kapudan Pasha: His Office and his Domain. Halcyon Days in Crete IV*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ρέθυμνο 2002

Χορηγοί: Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη, Ίδρυμα Ελένης Νάκου, Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Αντώνης Αναστασόπουλος (επιμ.), *Provincial Elites in the Ottoman Empire. Halcyon Days in Crete V*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ρέθυμνο 2005

Χορηγοί: Υπουργείο Πολιτισμού, Ακαδημία Αθηνών, Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ρεθύμνου, Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη.

Κρίσεις που έχουν διατυπωθεί για τα συμπόσια και τους τόμους των πρακτικών τους

➤ Για τα πρακτικά του συμποσίου *Το οθωμανικό εμιράτο (1300-1389):*

Η έκδοση αυτού του τόμου γεννά ... προσδοκίες. Στο μέτρο που τα περιεχόμενά του αντικατοπτρίζουν τη σημερινή κατάσταση των σπουδών γύρω από την πρώιμη οθωμανική ιστορία, ο τόμος ανταποκρίνεται πλήρως σε αυτές τις προσδοκίες ... [Σε αυτόν τον τόμο] έχουν συγκεντρωθεί πολλά εξαιρετικά κείμενα.

(Colin Heywood στο *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, 59/2 [1996], σελ. 363-365)

➤ Για τα πρακτικά του συμποσίου *Η Εγνατία Οδός επί Τουρκοκρατίας:*

Ο τόμος αυτός αποτελεί τη συλλογή των ανακοινώσεων που έγιναν στο δεύτερο Διεθνές Συμπόσιο του Προγράμματος Τουρκικών Σπουδών του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών ... Το αποτέλεσμα αυτής της «εξαιρετικής πρωτοβουλίας» (όπως τη χαρακτηρίζει ο Μάχιλ Κίλ) είναι μια εξαιρετική συλλογή κειμένων που επικεντρώνονται σε διάφορες όψεις της Εγνατίας Οδού ... Αυτή η πολύτιμη συλλογή κειμένων ρίχνει άπλετο φως στο θέμα ...

(Kate Fleet στο *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, 62/2 [1999], σελ. 362-363)

➤ Για τα πρακτικά του συμποσίου *Οι φυσικές καταστροφές στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και οι συνέπειές τους:*

... αυτό το βιβλίο περιέχει την «τελευταία λέξη» της επιστημονικής έρευνας [στο θέμα] και δημιουργεί πολλές σημαντικές προοπτικές για μελλοντικά πεδία έρευνας.

(Salvatore Speziale στο *Journal of the Economic and Social History of the Orient*, 44/4 [2001], σελ. 603-606)

➤ Για τα πρακτικά του συμποσίου *Οι επαρχιακές ελίτ στην Οθωμανική Αυτοκρατορία:*

Αυτός ο τόμος είναι μια πολύτιμη και χρήσιμη συλλογή μικρομελετών που αποκαλύπτουν διάφορα χαρακτηριστικά και όψεις της ταυτότητας και της ιστορίας των οθωμανικών ελίτ σε διάφορες περιόδους και περιοχές της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, εγείροντας παράλληλα σημαντικά μεθοδολογικά ζητήματα.

(Svetla Ianeva στο *Journal of Early Modern History*, 11/6 [2007], σελ. 367)

➤ Για τις εργασίες του συμποσίου *Η Κρήτη και η ανατολική Μεσόγειος, 1645-1840:*

Πυλώνας αυτής της εικόνας [του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών ως κέντρου έρευνας της οθωμανικής ιστορίας με διεθνή ακτινοβολία] είναι αναμφίβολα τα συμπόσια της σειράς *Αλκωνίδες Μέρες στην Κρήτη*: όχι μόνο επειδή κάνουν ορατή την παρουσία και τη δραστηριότητα του Ινστιτούτου, αλλά κυρίως επειδή έχουν πετύχει κάτι αρκετά σπάνιο: να δημιουργήσουν έναν ζωντανό χώρο συζήτησης, ενημέρωσης και ανταλλαγής απόψεων ανάμεσα στους συμμετέχοντες.

(Ελένη Γκαρά στο *Σύγχρονα Θέματα*, 92 [Ιανουάριος-Μάρτιος 2006], σελ. 76-80)